

Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ χρόνου Π. Χ. 172, ἐκηρύχθη ἀπὸ τὴν Βουλὴν καὶ τὸν λαὸν τῆς Ρώμης πόλεμος ἐναντίον τῆς Μακεδονίας, καὶ ἐπροσάγθη νὰ συναχθῇ στράτευμα ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Υπάτου Ποπλίου Λιχινίου. Φύλακοντες Πρέσβεις ἀπὸ τὸν Περσέα νὰ ἐκφράσουν τὴν ἀπορίαν τοῦ αὐθεντός τους διὰ τὰς γινομένας ἔτοιμασίας, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν του διὰ εἰρήνην, τοὺς βούγχλαν ἔξω τῆς Ιταλίας, καὶ τοὺς εἰδοποίησαν, ὅτι εἰς τὸ ἔτης, ὅλαις αἱ κοινωποιήσεις ἔπρεπε νὰ γίνωνται διὰ μέσου τοῦ Υπάτου. Εσάλθησαν πρέσβεις εἰς τὴν Ελλάδα νὰ παρακινήσουν τοὺς συμμάχους τῆς Ρώμης νὰ ἥγαινοι καὶ δραστήριοι. Η καρδιὰ τοῦ Περσέως ὠλιγότερος, συλλογιζόμενος τὸν ἐπικείμενον πόλεμον, μολονότι αὐτὸς ἦτον ὁ σκοπὸς, ὅπου τὰ σχέδια τὰ ἐδικά του καὶ τοῦ πατρός του ἀπὸ πολλοῦ ἀπέβλεπαν. Εἶχε κάποιαν ἀπὸ κληρονομιῶν γνωριμίαν φιλοξενίας μὲ τὸν Κοῖντον Μάρκιον, τὸν πρῶτον τῶν Ρωμαίων Αρμοστῶν· καὶ τοῦτο τὸν ἐνθάρρυνε νὰ ἐλπίσῃ, ὅτι μὲ τὸ μέσον ἔκείνου ἡμποροῦσε ν' ἀποκρίσῃ συνίηκας εἰρήνης. Ο παυπόνητος Ρωμαῖος τοῦ ἔδωσε πρύτανον νὰ τὸ ἐλπίζῃ, ἐπειδὴ ἡ Ρώμη κατ' ἔκείνην τὴν ὥραν δὲν ἦτον ἔτοιμασμένη διὰ τὸν πόλεμον, ἐνῷ ὅλαις αἱ τοιμασίαι τοῦ Περσέως ἦταν τελειωμέναι. Ηλθαν οἱ δύω εἰς συνομιλίαν. Απὸ τὰ παρακαλέσματα τοῦ Βασιλέως, ὁ Μάρκιος συγκατένευσε νὰ γίνῃ ἀνακωχὴ, εἰς τὸν κακὸν τῆς ὄποιας νὰ σχληθεῖ πρέσβεις ἀπὸ Μακεδονίαν εἰς τὴν Ρώμην· ἐπειδὴ ἤζευρε καλὰ, ὅτι ἀπὸ αὐτὸς τὸ μέτρον δὲν ἡμποροῦσε νὰ ἐλπισθῇ ἄλλο, εἰμὴ ἀργοπορία, ὅποῦ πολὺ τοῦ ἐχρήσιμευτὸν οὕτως ἀπὸ τὴν ἀνόητον δειλίαν τοῦ Περσέως, ἡμπόρεσε νὰ φανῇ, ὅτι ἔκχρινε μεγάλην ὑποχρέωσιν εἰς τὸν Βασιλέα, συγκαταγεύωντας εἰς τὰς παρακαλέσεις του, καὶ γα-

ρίζωντάς του τὸ πρᾶγμα, τὸ ὅποῖον ὁ ἴδιος ἐπεθύμει περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο, ως ὡφελιμώτατον εἰς τὴν Ρώμην, καὶ ἄχρις τῆς ἔχθρον της. Εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἀνακωγῆς, πολλαὶ διαπραγματεύσεις κατωρθώθησαν μεταξὺ τῶν Ελλήνων, καὶ μᾶλιστα τῶν Θηβαίων.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ πολέμου τοῦ μεταξὺ τῶν Ρωμαίων καὶ Αντιόχου, ἢ εὐταξίᾳ τῆς δικαιοδοσίας ἔσανενεώθη εἰς μέρος, μεταξὺ τῶν Βοιωτῶν, ὃς εἰς αὐτὸν διεκόπη, καθὼς ἀναφέραμεν, διὰ σχεδὸν εἰκοσιπέντε χρόνους. Αὐτὸς ὅμως δὲν κατωρθώθη χωρὶς νὰ εὕρῃ μεγάλα ἐμπόδια, ἐπειδὴ εὑρίσκοντο πολλού, ὃποιού ὡφελοῦντο ἀπὸ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς αταξίας. Κατὰ τὸν ἴδιον καιρὸν, ὁ Φλαμίνιος, διὰ χάριν τῶν ἐκδουλεύσεων ὃποῦ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Ζευξίππον εἰς τοὺς πολέμους κατὰ τοῦ Φιλίππου, καὶ τοῦ Αντιόχου, κατέπεισε τὴν Ρωμαϊκὴν Βουλὴν νὰ γράψῃ πρὸς τοὺς Βοιωτούς, καὶ νὰ τοὺς ζητήσῃ ν' ἀνεκαλέσουν ἔκεινον καὶ τοὺς ἐξορίσους συντρόφους του. Αὐτὸς, οἱ Βοιωτοὶ δὲν εἶχαν διάθεσιν νὰ τὸ κάρον, μήπως ἀποτραβιγθοῦν ἀπὸ τὴν φιλίαν τῆς Μακεδονίας. Εὗθὺς λοιπὸν ὃποῦ ἤκουσαν τὸν σκοπὸν τῆς Βουλῆς, ἐδημοσίευσαν δύω δικαστικὰς ἀποφάσεις, ὃποιού ἦταν γεναιμέναι κατὰ τοῦ Ζευξίππου καὶ τῶν συντρόφων του, καὶ τοὺς κατεδίκαζαν ως Ἱεροσύλους, καὶ ως φονεῖς τοῦ Βραχύλλα. Οθεν, ἅμα ὃποῦ ἔλαβαν τὰ γράμματα, ἔζειλαν Πρεσβείες εἰς τὴν Ρώμην, νὰ εἰπηῦν, ὅτι αὐτοὶ δὲν ἥμποροῦσαν ν' ἀκυρώσουν τὴν νομίμως δημοσιευμένην δικασικὴν απόφασιν. Η Βουλὴ ἔγραψε πρὸς τοὺς Αχαιοὺς καὶ τοὺς Αἰτωλούς, νὰ προξενήσουν μὲ τὴν δύναμιν τὴν ἀνακάλεσιν τοῦ Ζευξίππου. Οἱ Αχαιοὶ δὲν ἔπιασαν ἄρματα, ἀλλ' ἔζειλαν Πρεσβείαν νὰ καταπείσουν τοὺς Βοιωτούς νὰ σέρξουν· καὶ προσέτι ἔζήτησαν, ὅτι, ἐπειδὴ ἔκεινοι ἀνύψωσαν καὶ πάλιν τὴν διάθεσιν τῆς δικαιοδοσίας μεταξὺ τῶν ἴδιων τους συμπολιτῶν, ἔπρεπε νὰ τὴν βάλουν παρόμοια καὶ

εἰς τὰς ὑποθέσεις τὰς ἀναφερομένας εἰς τοὺς Αχαιούς. Εκεῖνοι ὑπεσχέθησαν νὰ τὸ κάμουν, ἀλλ' ἔπειτα τὸ ημέλησαν. Επάνω εἰς τοῦτο, ὁ Φιλοποίμην, ὤντας τότε σρατηγὸς τῶν Αχαιῶν, ἔδωσεν ἄδειαν εἰς ὅσους ἀδικήθησαν ἀπὸ τοὺς Βοιωτοὺς, νὰ πέρνουν ἀντιπληρωμὴν μὲ τ' ὄρματα. Επειδὴ ἔδοξίμασαν νὰ εὐγάλουν δυναστικῶς κοπάδια τινὰ ἀπὸ τὴν Βοιωτίαν, ἔσυνεβη διὰ τοῦτο ἀκροβολισμὸς, καὶ ὁ πόλεμος ἦτον χουτὸς ν' ἀρχίσῃ. Η Βουλὴ μολοντοῦτο δὲν ἐπανέλαβε τὴν ζήτησιν τῆς ἀνακλήσεως τοῦ Ζευξίππου· καὶ ἐπειδὴ αἱ μὲν βίαιν ἀντιπληρωμαὶ τῶν Αχαιῶν ἐζαμάτησαν διὰ τὴν μεσολάβησιν τῶν Μεγαρέων, ὁ πόλεμος ἐμποδίσθη.

Επειδὴ ἀκόμη ἡκολούθει τῶν Βοιωτῶν ἡ καλὴ διάθεσις πρὸς τοὺς Ηγεμόνας τῆς Μακεδονίας, αὐτὴ τοὺς ἐκίνησε νὰ κάμουν νέαν συμμαχίαν μὲ τὸν Περσέα· καὶ τοῦτο δὲν ἔσυνεβη χωρὶς θορύβους, εἰς καιρὸν τῶν ὄποιων πολλοὶ ἐζάλθησαν εἰς ἔξορίαν. Οταν ὁ Κοῖντος Μάρκιος καὶ οἱ Συμπάρεδροί του ἦλθαν εἰς τὴν Ελλάδα, ἐκεῖνοι οἱ ἔξοριστοι ἔτρεξαν πρὸς αὐτὸν, ρίγνοντες τὸ πταισμα τῆς συμμαχίας εἰς τὸν Ισμενίαν, ἀργηγὸν τῆς ἐναντίας φατρίας, καὶ βεβαιώνοντες, ὅτι πολλαὶ τῶν Βοιωτικῶν πόλεων ἐβιάσθησαν νὰ ἔμβουν εἰς αὐτήν. Ο Μάρκιος ἐκήρυξεν, ὅτι ἔμελλε νὰ ἔξετασῃ τὸ πρᾶγμα, ἐπειδὴ εἶχε σκοπὸν νὰ ἀσφαλίσῃ εἰς τὴν κάθε μίαν τὰς πράξεις τῆς ἐλευθέρας της κρίσεως. Οταν ἔκαμψ τὴν ἀνακωχὴν μὲ τὸν Περσέα ἐμβῆκε σὴν Βοιωτίαν. Ήλθαν Πρέσβεις ἀπὸ πολλὰς τῶν πόλεων, νὰ ὑποβάλουν ὁ καθεὶς τὴν πολιτείαν του εἰς τὴν θελησιν τῶν Ρωμαίων. Ολοις αὐτοὺς τοὺς ἐδιόρισε νὰ τὸν ἀκολουθήσουν εἰς τὴν Χαλκίδα. Εκεὶ ὁμοίως ἦλθε κι' ὁ Ισμηνίας ἀπὸ τὰς Θήρας, διὰ νὰ κάμη παρομοίαν ὑπόχλισιν ἐξ ὀνόματος ὅλου τοῦ Βοιωτικοῦ ἔθνους. Οι Απεισαλμένοι τῶν πόλεων ἐξάθησαν ὑποδεγμένοι μὲ εὔνοιαν, ἐπειδὴ

ἀποσολή των ἑταίριαζε τοὺς σκοποὺς τῶν Ρωμαίων Αρμοσῶν, οἱ ὅποιοι ἦταν ἀποφασισμένοι νὰ διελύσουν τὴν Βοιωτικὴν συμμαχίαν. Ο Ισμενίας ἐξάθη ἡμελημένος καὶ καταφρογμένος· καὶ τό φατριασικὸν μῆσος τῶν ἔξορίσων, ἐνδυναμωμένον ἀπὸ τούτην τὴν περίστασιν, ἀπετόλμησε νὰ τὸν λιθοβολήσῃ, καὶ μόλις ἔκεινος ἐγλύτωσε καταφεύγωντας εἰς τὴν Τριβοῦνα (α) τῶν Ρωμαίων.

Εἰς τὸ μεταξὺ, σασιτσμοὶ ἐγίνοντο εἰς τὰς Θηβαῖς. Οἱ ἄνθρωποι τῆς Κορωνείας καὶ τῆς Αλιάρτου, οἱ προτκολλημένοι εἰς τὸν Περσέα, ἐσυνάχθησαν εἰς τὴν Μητρόπολιν, καὶ μόλις τοῦς τὰ δυνατὰ ὑπεισήριξαν τὴν Μακεδονικὴν συμμαχίαν. Διὰ κάμποσον καιρὸν, η ὀδύναμις τῶν φατριῶν ἥτον ἴσος αθυμημένη ἀλλ' ὡς τέλος, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Κορωνέων ἥλλαξε γνώμην, καὶ τότε οἱ περιστότεροι ἤθελαν τὴν ὑποταγὴν εἰς τὴν Ρώμην. Νέων Πρέσβεις λοιπὸν εὐθὺς ἔτειλαν πρὸς τὸν Μάρκιον, νὰ ἀπολογηθοῦν διὰ τὴν μὲ τὸν Περσέα συμμαχίαν τους. Τὸ πλῆθος ἐπειτα, πηγαίνωντας εἰς τὸ σπῆτι τοῦ Νέωνος, ἀρχηγοῦ τῆς Μακεδονικῆς φατρίας, καὶ εἰς ἔκεινα τῶν ἐπισημοτέρων ὀπαδῶν του, καὶ θυμωμένα φωνάζοντάς τους νὰ δῶσουν λογαριασμὸν τῶν πράξεών τους, ἔκεινοι τὸ ἐποχάσθησαν φρόνιμον νὰ τραβῇ χθοῦν εἰς ἔξορίαν. Μετὰ τοῦτο, τὸ πλῆθος ἐκέσρεψεν εἰς τὸν τόπον τῆς Συνελεύσεως, ὃ που ἐψήφισε μεγάλας τιμᾶς διὰ τοὺς Ρωμαίους, κι' ἔτειλε Πρεσβείαν νὰ παραδώσῃ εἰς ἔκεινους τὴν πόλιν, καὶ νὰ ἀνακαλέσῃ τοὺς ἔξορίσους.

Τὸ φθάστιμον τῶν Θηβαίων Πρέσβεων εἰς τὴν Χαλκίδα διέκοψε μιὰν δυνατὴν φιλονεικίαν, εἰς τὴν ὅποιαν οἱ ἔξοριτοι μὲ πάθος ἐγκαλοῦσαν τὸν Ισμηνίαν, τὸν Νέωνα, καὶ τοὺς αὐτῶν φίλους. Ο Μάρκιος ἐπαίνεσε τὸν λαὸν τῶν Θηβῶν· καὶ

(α) Τριβοῦνα, ἥτον ὑψηλὸν κάθισμα ἰδιαιτέρου σχήματος, ἵπανω ἕπεισος ἐκάθισαν αἱ τῶν Ρωμαίων ἀρχαῖ, καὶ ἔκριγαν.

έσυμβούλισε τοὺς Πρέσβεις νὰ πάρουν μαζί τους τοὺς ἔξορείσους εἰς τὴν πατρίδα των, καὶ ἐπειτα κάθε πόλις νὰ σείλη Πρέσβεις εἰς τὴν Ρώμην, διὸ νὰ κάμη τὴν ἴδιαιτέραν της ὑποταγήν. Ο Νέων ἔφυγε σὴν Μακεδονίαν, ἀλλ' ὁ Ισμηνίας καὶ τινες ἄλλοι ἤρριψθησαν εἰς φυλακὴν, ὅπου ἐσφάγησαν μοναχούς των. «Οὕτως τὸ Βοιωτικὸν ἔθνος, λέγει ὁ «Πολύβιος, ἀφοῦ διὰ πολλοῦ ἐφύλαξε τὴν ἐνωσίν του, καὶ «ἀνέλπισε ἐπέζησε πολλοὺς κρισίμους καιροὺς, κατεκοματιάσθη, καὶ διελύθη εἰς τὰ διαφοράτου Κράτη διὰ τὴν «ἀγόητον βιάσιν του νὰ ἐνωθῇ μὲ τὸν Περσέα, καὶ διὰ «τὴν μάταιην καὶ παδικριώδη δειλίαν του, νὰ τὸν παραιτήσῃ οὕτως ἔξαφνα.»

Απὸ τὰ Κράτη, ὅσων ἡ βοήθεια ἦτον πολὺ ώφελιμη εἰς ἄνα απὸ τὰ πολεμοῦντα μέρη, οἱ Ρόδιοι ἦταν οἱ ἐπισημότεροι. Εἰς τὸ τέλος τοῦ πολέμου κατὰ τοῦ Αντιόχου, οἱ Ρωμαῖοι τοὺς ἐγάρισαν μέρος τῆς Λυκίας καὶ τῆς Καρίας. Άλλὰ μὲ τὸ φθάσιμον τῶν δέκα Αρροσῶν, τοὺς ὄποίους ἡ Βουλὴ ἐδιώρισε νὰ διατάξουν τὰ πράγματα τῆς Λασίας, οἱ Ιλιεῖς ἐμεσολάβησαν διὰ νὰ ἐλευθερωθοῦν οἱ Λύκιοι. Τὸ δομα Ιλιον ἀνῆκεν εἰς τὴν παλαιὰν Τρωαδάνη καὶ ἡ πόλις ὃποῦ τώρα ὀνομάζετο Ιλιον, ἦτον κτισμένη ἐπάνω εἰς τὴν περιοχὴν τῆς χαλασμένης πόλεως. Λεῖζε πολὺ ἡ μεσολάβησις τῶν κατοίκων της, ὡς ἀπογόνων τῶν Τρωαδιτῶν, ἀπὸ τοὺς ὄποίους, οἱ Ρωμαῖοι ἀγαποῦσαν νὰ πισεύσουν, ὅτι ἐκατάγοντο μολονότι, οἱ τότε Ιλιεῖς ἦταν καθαυτὸ ἀποικία Αἰολικὴ, καὶ μηδόλως συγγενεύουσα μὲ τοὺς παλαιοὺς τῆς περιοχῆς ἐκείνης κατοίκους. Οἱ ἀπεταλμένοι τῶν Ρωμαίων, μὴ θέλοντες νὰ κακοφανίσουν, οὔτε τοὺς νομιζόμενους συγγενεῖς των, οὔτε τοὺς ἀξιολόγους των φυμάχους, ἔδωσαν ἀμφίβολον ἀπόκρισιν, τὴν ὄποιαν καὶ τὰ δύω μέρη ἐξήγησαν ὡς ώφελιμον, καθὼν διὰ τὸν ἔσυντόν του. Οἱ Ιλιεῖς ἔζειλαν εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκίας,

καὶ ἐλεγοῦ, ὅτι ἐπροξένησαν τὴν ἔκείνων ἐλευθερίαν· καὶ οἱ Λύκιοι ἔζειλαν Πρέσβεις εἰς τὴν Ρώμην νὰ διαπραγματεύσουν συμμαχίαν, ἐνῷ οἱ Ρόδιοι ἐδιώριζαν Λρυμοσάς νὰ διατάξουν τὰς ὑποθέσεις τῆς Λυκίας καὶ τῆς Καρίας. Αὗτὴ ἡ διαφορὰ τῶν σκοπῶν τοῦ καθ' ἐνὸς δὲν ἐγνωρίσθη ἀμέσως· ἀλλ' ὅπότε οἱ Λύκιοι, παρατηθέντες σὴν Συνέλευσιν, ἄρχισαν νὰ ὀμιλοῦν περὶ συμμαχίας, καὶ ὁ Αρχων τῶν Ροδίων πατέρικὴ ἔζητοῦσε τὴν ὑποταγήν των, ἔκεινοι ἐκήρυξαν, ὅτι ἐπρόκριναν ν' ἔνταμώσουν κάθε κίνδυνον, παρὰ νὰ ὑπαχούσουν τὸ πράξαγμα τῶν Ροδίων.

Εκ τούτου ἐσυνέβη πόλεμος, καὶ οἱ Λύκιοι ἐβιάσθησαν νὰ ὑποταχθοῦν. Αλλὰ, πρὶν ὑποδουλωθῆσιν ὄλότελα, ἔζειλαν πρεσβείαν εἰς τὴν Ρώμην, νὰ παραπονεθοῦν διὰ τὴν καταδυνατείαν τῶν Ροδίων· καὶ ἡ Βουλὴ ἔζειλε Πρέσβεις νὰ εἰποῦν τοὺς Ροδίους, ὅτι οἱ Λύκιοι τοὺς ἐδόθησαν ὡς φίλοις καὶ σύμμαχοι, καὶ ὅχι ὡς ἐλευθέροις ἴδιοκτησίᾳ. Προτοῦ φύλαξουν οἱ εἰρημένοι Πρέσβεις, οἱ Ρόδιοι ἐποχάσθησαν, ὅτι διέταξαν τὴν ὑπόθεσιν ἔκεινην καθὼς ήθελαν· ἀλλὰ τώρα, δι' αὐτὴν τὴν νέαν ἐνδυνάμωσιν, εἶδαν παλιν τοὺς Λυκίους εἰς ἀνησυχίαν, κι' ἐτοίμους νὰ διακινδυνεύσουν κάθετι διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν των, Εγεννηθη ὑποψία, ὅτι οἱ Ρωμαῖοι ἐπεθύμουν να ἴδοῦν τὴν δύναμιν καὶ τοὺς θησαυροὺς τῶν Ροδίων ἐξοδευμένους εἰς ἀνωφελεῖς μάχας. Οταν τὸ βασίλειον τοῦ Περσέως ἤρχισε σὴν Μακεδονίαν, ὁ νέος βασιλεὺς ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ Σελεύκου, βασιλέως τῆς Συρίας, υἱοῦ καὶ διαδόχου τοῦ Αντιόχου. Οἱ Ρόδιοι μετεκόμισαν τὴν νύμφην εἰς τὴν Μακεδονίαν, καὶ ἔλαβαν αὐτὴν τὴν περίστασιν νὰ κάμουν ἐπίδειξιν τῆς ναυτικῆς των δυνάμεως, συντροφεύοντές την μὲ ὅλον τὸν σόλον τοὺς μεγαλοπρεπῶς ἀρματωμένον. Αὐτὸ τὸ φιλικὸν κάμωμα ὁ Περσεὺς τ' ἀντιπλήρωσε μὲ δῶρα εἰς τοὺς κωπηλάτας, καὶ μὲ ποσότητα ζυλικῆς διὰ ναυπηγίαν

πόθες τὸ Κράτος. Εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν δὲν εύρισκετο αἰτία νὰ παροξύνῃ τοὺς Ρωμαίους. Μολοντοῦτο, ἐπιτείνετο, ὅτι ἔχεινήθη αὐτῶν ἡ ζηλοτυπία τόσον διὰ τὴν ἐπίδειξιν τῆς δύναμεως καὶ τοῦ πλούτου, ὃσον καὶ διὰ τὴν ἀπόθειξιν τῆς ἑταιρότητος τῶν Ροδίων νὰ καλοπιάνουν καὶ ἄλλα Κράτη, καὶ νὰ ζητοῦν φιλίας ἀνεξαρτύτους. Ο, τι κι' ἂν ὑποτεθῇ ως πρὸς τοὺς σκοπούς των, οἱ Ρόδιοι δὲν ξέδειξαν σημεῖα ὑποψίας, ἡ ὄργης. Αἱ διατάξεις περὶ τῆς Αυκίας ἐσχέλσαν ἀμετάβληται, ἀλλ' ἐσάλθησαν Πρέσβεις εἰς τὴν Ρώμην νὰ εἰδοποιήσουν τὴν Βευλὴν ἀκριβέστερα περὶ τῶν πραγμάτων, ὅποῦ οἱ Λύκεοι τὴν ἡπάτηπας· κι' ὡς ἐδῶ ἔμειν' ἡ ὑπόθεσις, ἐπειδὴ ἡ ἔξακολουθησίς της ἐμποδίσθη ἀπὸ τὸ ἄνοιγμα τοῦ Μακεδονικοῦ πολέμου. Εξάλθησαν λοιπὸν τότε Πρέσβεις ἀπὸ τὴν Ρώμην νὰ παραχινήσουν τοὺς Ροδίους νὰ σαθοῦν πιεσοί· ἀλλ' ηὔραν εἰς τὸ φθάσιμόν τους, ὅτι αἱ παρακινήσεις ἦταν ἀνωφελεῖς, ἐπειδὴ ὁ λαὸς ἤδη, προβλέπωντας τὸν πόλεμον, ἀρμάτωσε σχάντα πλοῖα διὰ τὴν δούλευσιν τῶν Ρωμαίων. Αὐτὴν τὴν βοήθειαν εἰς τὴν ἔξτη τὴν ἐπρόσφεραν εἰς τὸν Ρωμαῖον ναύαρχον, τὸν εὐρισκόμενον εἰς τὰς Ελληνικὰς θαλάσσας, ἀλλ' ἔκεινος δὲν τὴν ἐδέχθη, ώσαν ὅποῦ δὲν εἶχεν ἀνάγκην.

Γράμματα ἐσάλθησαν ἀπὸ τὸν Περσέα εἰς τὰ Ελληνικὰ Κράτη, περιγράφοντα τὴν συνομιλίαν του μὲ τὸν Μάρκιον, κι' ἐκεῖνα πρὸς τοὺς Ροδίους τὰ ἐσυντρόφευαν Πρέσβεις. Αὐτοὶ ἐζητοῦσαν τοὺς Ροδίους νὰ μείνουν οὐδέτεροι καὶ εἰρηνοφθιάζαι· «ἐπειδὴ τοῦτο», ἐλεγον, «ἡτού· καλὸν δι' ὅλους, καὶ ἐταξίριαζε σοὺς Ροδίους, οἱ ὄποιοι· ἐπαγγελλόμενοι ν' ἀγαποῦν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λέγειν, καὶ νὰ ὑποσηρίζουν τὴν χοινὴν τῆς Ελλάδος ἐλευθερίαν, χρεω· σοῦν μερικῶτερον ν' ἀποφεύγουν τοῦ νὰ συρθοῦν· εἰς πράξεις ἐναντίας αὐτῶν τῶν ἀντικειμένων.» Αὐτὰ τὰ ἐπιχειρήματα ἔκφραγμα ἀποτέλεσμα σοὺς Ροδίους, ἀλλά ὁ νοῦς

των, μολονότι εἶχεν ἴδιαιτέρους λόγους κακοφανίσμου, ἵτον ἀκόμη προσκολλημένος εἰς τὴν Ρώμην· καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐθέλησαν νὰ πράξουν τὶ, ὅπου νὰ βλάψῃ τὴν φιλίαν της. Εφανέρωσαν ὅμως διὰ κάθε ἄλλο πρᾶγμα μεγάλην καλοσύνην πρὸς τοὺς Μακεδόνας Πρέσβεις, καὶ τὸν Αὐθέντην τῶν.

Αλλη Μακεδονικὴ Πρεσβεία ἐσάλθη σὴν Βοιωτίαν. Αἱ Θῆραι, ἡ Αλίαρτος, καὶ ἡ Κορώνεια ἦταν αἱ μόναι πόλεις εἰς τὰς ὁποῖας αὐτὴ ἥμποροῦσε νὰ ἐλπίσῃ προκοπήν· εἰς τὰς Θῆρας ὅμως ἀπέτυχε, ἀλλ' ἐσάλθη δεκτὴ εἰς τὰς ἄλλας δύο. Εσάλθησαν ἔπειτα ἥπο τὴν Αλίαρτον καὶ τὴν Κορώνειαν Πρεσβείες πρὸς τὸν Περσέα, νὰ ζητήσουν βοηθείας διὰ τὰ Κράτη ὅποι ἀγκάλιασαν τὰ συμφέροντα ἐκείνου, ἐναντίον τῶν Θηρῶν, αἱ ὁποῖαι ἐνοχλοῦσαν ὅλους τοὺς γειτονάς των, ὅσοι δὲν ἔσεργαν νὰ συμμαχήσουν μὲ τὴν Ρώμην. Ο Βασιλεὺς τοὺς ἀπεκρίθη, ὅτι δὲν ἥμποροῦσε τότε νὰ τοὺς βοηθήσῃ ἐξ αἰτίας τῆς ἀνακωγῆς, ἀλλὰ τοὺς ἐσυμβούλευσε νὰ διαφενδεύσουν, ὅπως ἥμποροῦσαν, ἐναντίον τῶν Θηβαίων, καὶ νὰ μὴν δώσουν καρμίαν αἰτίαν πολέμου εἰς τοὺς Ρωμαίους.

Η περίοδος τῆς ἀνακωγῆς ἐτελείωσε. Τοὺς Μακεδονίους Πρέσβεις ὑπερηφαναὶ τοὺς ἀπέλυσεν ἡ Βουλὴ, καὶ τοὺς ἐπρόσαξεν εὐθὺς νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Ρώμην, καὶ εἰς τριήντα ἡμέρας νὰ μὴν εὑρεθοῦν σὴν Ιταλίαν. Ο Υπατος Π. Λικίνιος διέβη τὴν θάλασσαν μὲ τὸ στράτευμά του. Ο Περσεὺς τῷρε ἐσύναξε τὰς δυνάμεις του διὰ πόλεμον, διὰ τὸν ὄποιον ἐφαίνοντο ἀρκετοί. Είκοσιπέντε χρόνοι ἦταν περχαμένοι ἀπὸ τὴν μὲ τοὺς Ρωμαίους εἰρήνην· καὶ εἰς ὅλουν ἐκεῖνο τῷ διάτημα, τὸ Βασιλειόν του ηὔξησε τοὺς κατοίκους καὶ τὰς προσόδους του, ἀνενόγλητον ἀπὸ πολέμους, ἔξω μόνον ἀπὸ κάποιας μικρὰς μάχας μὲ τὰ γειτονικὰ ἔθνη, ὅπου ἐκράτουσαν τοὺς σρατιῶτάς του εἰς γύμνασιν. Τὸ στράτευμά του ἦτον πολυάριθμον, διδαγμένον καὶ καλὰ, ὡδηγημένον, καὶ

έφθονα προμηθευμένον μὲ κάθε λογῆς πολεμικὰ ἔργα-
λεῖα καὶ ἐφόδια. Οὕτως ἑτοιμασμένος ὁ Περσεὺς ἐπρο-
χώρησεν εἰς τὴν Θεσσαλίαν. Πολλαὶ τῶν μικρῶν πόλεων
τὸν ὑπετάχθησαν σὸν πλησίασμά του, καὶ ἡ Μύλη ὃποῦ
ἀντεῖσθη ἀπελπισμένα ἐπάρθη καὶ ἐδιαγουμίσθη. Ο Βα-
σιλεὺς ἔπειτα ἔθεσε τὸ σρατόπεδόν του εἰς τοὺς πρόποδας
τῆς Οσσης, καὶ κοντά σὸν σύμα τοῦ περάσματος τῶν
Ταρπῶν, κι' ἔκειθεν ἔτελνε μοῖρας σρατιωτῶν νὰ πειράζουν
καὶ νὰ γυμνώνουν τοὺς συμμάχους τῆς Ρώμης.

Εἰς τὸ ἄνχυεταξù, ὁ Υπατος ἐκίνησε διὰ μέσου τῆς Αχαρνίας εἰς τὴν Θεσσαλίαν. Ο δρόμος του ἦτον μέσα
ἀπὸ δυσκολιωτάτους τόπους, καὶ ἀνίσως τὸν ἔκτυποῦσαν
σῷ ἐκβαλμάτου, ὅτε ἀκόμη οἱ ἀνθρωποί του ἦταν κατα-
χοπιασμένοι καὶ εἰς ἀταξίαν; ἡμποροῦσαν εύκολα νὰ τὸν
ἀναποδογυρίσουν. Άλλ' ὁ Περσεὺς δὲν ἐκληρονόμησε τὰ
σρατιωτικὰ προτερήματα τοῦ πατρός του, καὶ ἀφησε νὰ
τοῦ φύγῃ αὐτὴ ἡ περίσσατες. Ο Υπατος ἐπροχώρησε σὴν
Αάρισσαν, ὃ, που ἐνώθη μὲ τὸν Εὔρενη ὃποῦ εἶχε 4000
πεζοὺς καὶ 1000 ἵππεῖς, καὶ μὲ ἄλλας μικρὰς βογθείας
ἀπὸ τοὺς Ελληνας συμμάχους. Ο Περσεὺς ἐδοκίμασε νὰ
τὸν σύρῃ μακρὰν ἀπὸ τὸ σρατόπεδον, σέλνωντας ἀνθρώπους
νὰ λεηλατήσουν τὴν γῆν τῶν Φερῶν· ἀλλ' ὁ Δικίνιος δὲν
ἀποκόττησε νὰ τὴν διαφενδεύσῃ. Ενδυναμωθεὶς ἀπὸ τοῦτο,
ὁ Βασιλεὺς συγνὰ ἐπλησίαζε τὸ ἐγχρικὸν σρατόπεδον, κι'
ἐπρόσφερνε μάχην. Εκτυπήθη τὸ ἵππικὸν καὶ τῶν δύω μερῶν,
καὶ ἔκεινο τῶν Ρωμαίων ἐνικήθη· καὶ ἐπιτεύχετο, ὅτι τὸ
ὅλον τους σράτευμα θὰ ἡφανιζετο, ἀν ὁ Περσεὺς ἐξάκο-
λουθοῦσε τὴν νίκην του κτυπῶντας τὸ σρατόπεδόν τους.
Τόσον βέβαιος ἦτον ὁ σρατηγὸς τῶν Ρωμαίων περὶ τοῦ
ἰδίου του κινδύνου, ὅποῦ τὴν ἐργομένην νύκτα σιωπηλὰ με-
τέφερε τὰς δυνάμεις του εἰς τὰς ἔκειθεν ὅγιθας τοῦ Πη-
νειοῦ παταχμοῦ.

Πολλοὶ φίλοι τοῦ Περσέως τώρα τὸν ἐσυμβούλουν νὰ προσφέρη εἰρήνην κατὰ τὰς ἴδιας συμφωνίας, όποῦ ἔγινε καὶ μὲ τὸν πατέρα του. Λν τὴν ἐδέχοντο, ὁ πόλεμος θὰ ἐτελείωνεν ἐντιμά μὲ τὴν νίκην, καὶ οἱ Ρωμαῖοι θὰ ἔπερναν ἥνα μάθημα, όποῦ θὰ τοὺς ἔχαμνε οὐλιγώτερον τολμηροὺς νὰ παραβιάζουν τὰ δικαιώματα τῆς Μακεδονίας· ἀν τὴν ἀπέρριπταν, ἐκεῖνος θὰ εἴγε τοὺς Θεοὺς καὶ τοὺς ἀνθρώπους μάρτυρας τῆς ἐδικῆς του μετριοφροσύνης, καὶ τῆς πεισματώδους ὑπερηφανείας τῶν ἔχθρῶν του. Ο Βασιλεὺς ἔτερζε, κι' ἔδειλε Πρεσβείαν ἐπὶ τούτου. Ο Υπατος ἐσυγκάλεσε πολεμικὸν συμβούλιον, καὶ ὅλοι ὄμόφωνα ἀπεφάτισαν νὰ δοθῇ ἀπόκρισις ὅσον καταφρονητικὴ ἦτον δυνατόν. «Επειδὴ τοῦτο, «παρατηρεῖ ὁ Πολύβιος, ἦτον ἡ ἴδιαιτέρα συνήθεια τῶν «Ρωμαίων, νὰ εἶναι ὑπερήφανοι καὶ πεισματικοὶ εἰς τὰς δυσυχίασταν, ἀλλὰ μετριόφρονες εἰς τὰς εὐτυχίας. Οτε «τοῦτο εἶναι πρᾶγμα ἀξιότιμον, ὅλοι τ' ὄμολογοῦν· ἀλλ' «ἀμφιβάλλεται, ἀν πάντα ἥμπορεῖ νὰ βαλθῇ εἰς πρᾶξιν.» Εἶναι ἀναμφιβόλως ἐντιμὸν εἰς κάμια Κράτος, ὅταν τὸ κτυπήσουν ἄδικα, κάλλιον νὰ ὑποφέρῃ ὅλα τὰ δεινὰ, παρόντα πουλήσῃ τὸν χρακτῆρα, ἢ τὴν ἀνεξαρτησίαν του· ἀλλ' ὅταν πολεμῇ μόνον διὰ φιλοδοξίαν, τὸ νὰ θυσιάζῃ τὰς δρατεύματά του, καὶ ἵσως τὸ νὰ ψεύσεινδυνεύῃ κι' αὐτοὺς τὴν ἔθνικήν του ὑπαρξίαν, παρὰ τὸ νὰ ὄμολογήσῃ ὅτι ἀπέτυχε, καὶ νὰ τραβιχθῇ ἀπὸ τὸν πόλεμον γωρίς νὰ πλατύνῃ περισσότερον τὴν ἐπικράτειάν του, εἶναι μᾶλλον πεισματώδης ἐπιμονὴ, παρὰ μεγαλεψυχία. Αν ὅλος ὁ κόσμος ἐπραττει ταῦτα τὴν ἀνωτέρω ἴδεαν τῶν Ρωμαίων, κανεὶς πόλεμος δὲν θὰ ἐτελείωνε, παρὸτε μὲ τὸν ἀφανισμὸν ἐνὸς τῶν μερῶν· καὶ τὸ νὰ προβάλῃ ἓνα Κράτος ἓνα τάδε κανόνα τιμῆς διὰ τὸν ἑαυτόν του, κι' ἓνα διαφορετικὸν δι' ὅλους, μὲ τοὺς ὄποιους ἔχει νὰ κάμη, αὐτὸς εἶναι τὸ ἴδιον καὶ νὰ ἔχει βριζεῖ ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος. 'Τὸ νὰ κκυριατεῖς

ματριότητα, εἰς τὰς εὐτυχίας του εἶναι πολὺ καλύτερον, μολονότι εἶναι ἀμφίβολον πόση ἀπ' αὐτὴν τὴν τιμὴν πρέπει εἰς τοὺς Ρωμαίους. Εἶναι ἀληθεῖα, ὅτι ἐκεῖνοι πολλάκις ἔχαριζαν συνθήκας πολὺ ἐλαχφριτέρας ἀπ' ἐκείνας, ὅποι ἡμίποροῦσαν πιθανῶς νὰ επιζητήσουν· ἀλλ' εἶναι ἔξισου ἀληθινὸν, ὅτι ἐκεῖνοι αἱ συνθῆκαι συχνὰ παρεβιάζονται, καὶ η εἰρήνη ἡτον ἀργὴ μιᾶς συσηματικῆς ἐπιδρομῆς εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ νικημένου ἔθνους· καὶ εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς περισάσεις, ἥτις κατὰ τὸ φαινόμενον ἐλευθεριώτερος δὲν ἡμποροῦσε νὰ ἡτον ἄλλο, εἰμὴ δολικὴ πολιτική, ἥ ματαιά κενοδοξία. Αὔτη εἶναι τουλάχιστον ἴδεα, ὅποι ἡμποροῦμεν εὐλογα νὰ συλλαβωμεν περὶ τοῦ γενικοῦ φερσίματος ἐνὸς ἔθνους, μεταξὺ τοῦ ὅποιου τέτοια παραδείγματα συχνὰ ἀκολουθοῦν· μολονότι, πρέπει κάποιτε νὰ ἔχειρεσωμεν ὡς ἀληθινὴν τὴν καλὴν, ἀλλὰ περιαστικὴν γνώμην τινὸς ἀρχηγοῦ, ἥ καὶ τοῦ ἴδιου αὐτοῦ ἔθνους, εἰς τὴν σιγμὴν ὅποι κάμνει κάποιας συνθήκας.

Η Πρεσβεία τοῦ Περσέως ἔλαβεν ἀπόκρισιν, ἥ ὅποια τοῦ ἔζητοῦσε νὰ παραδώσῃ· καὶ τὸν ἔχυτόν του καὶ τὸ βασιλειόν του εἰς τὴν διάκρισιν τῆς Βουλῆς. Αὔτη ἡ ὑβρισικὴ αὐθαδεῖα. παρώργισεν εἰς ἄκρον τοὺς ἀξιωματικούς του, καὶ τὸν ἐσυμβούλευσαν νὰ κόψῃ κάθε διαπραγμάτευσιν. Αλλ' ἐκεῖνος ἐφοβεῖτο περισσότερον, ἀπὸ τὴν φαινομένην ἀφοβίαν τῶν ἔχθρῶν του· ὅθεν ἔξηκολούθησε νὰ τοὺς χαρίζῃ μεγαλύτερα προβλήματα, ὡς που παρεκινήθη εἰς τέλος, ἀπὸ συγνὴν ἀποτυχίαν, καὶ ἀπὸ τὴν ἀγανάκτησην τῶν φίλων του, νὰ παύσῃ.

Τὰ Ρωμαϊκὰ ἄρματα ἐσάθησαν εὐτυχέστερα εἰς τὴν Βοιωτίαν. Ο Πραίτωρ Καίος Λουκρέτιος, ὃποιος ἐξάλθη μὲ δόλον εἰς τὴν Ελληνικὴν θάλασσαν ὄλιγον πρὶν κινήσῃ ἀπὸ την Ρώμην ὁ Υπατος, εὗγαλε τὰς δυνάμεις του ἔηραν, καὶ ἐπολιόρκησε τὴν Αλίαρτον. Οι ποδεῖται ἐδία-

φενδεύθησαν μὲν ἀπόφασιν, ἄλλα τοὺς ἔλειπαν τὰ ἀναγκαῖα μέσαν ὅθεν ἡ πόλις ἐπάρθη μὲν ἔφοδον, καὶ σῖλοι οἱ ἐγκάτοικοι εἴτε ἐφονεύθησαν, ἢ ἐπωλήθησαν σκλάβοι. Αφοῦ αἱ εἰκόνες, τὰ ἀγάλματα καὶ τὸ ἄλλα πολύτιμα λάφυρα ἔκουβαλήθησαν σὰ πλοῦτον, ἡ πόλις ἐκρημνίσθη ἀπὸ τὰ θεμέλια, καὶ οἱ Ρωμαῖοι τότε, (ἄν δὲν εἶναι ἐσφαλμένον ὅτι λέγει ὁ Λίβυος,) ἐκίνησαν διὰ τὰς Θῆβας. Κι' ἀν ἔκαμαν αὐτὸν, πρέπει νὰ ἐσυνέβῃ κάποια νέα ἐπανάστασις τῶν Θηβαίων, ὅποῦ δὲν ἐμελέτησεν ὁ Ισορικός. Ο λαὸς ὑπετάχθη, εὐθὺς ὅποῦ ὁ Πραίτωρ ἐπλησίασεν, ὁ ὅποῖος παρέδωκε τὴν πόλιν εἰς τοὺς ἔξορίζους καὶ εἰς τοὺς ἄλλους φίλους τῆς Ρώμης, ἐπώλησε τοὺς σκλάβους καὶ σῖλην τὴν περιουσίαν τῆς Μακεδονικῆς φατρίας, καὶ ἐπέστρεψεν ἐπειτα εἰς τὰ πλοῦτα του.

Ο Περσεὺς ἐδοκίμασεν ἀνεπίτυχα νὰ βάλῃ φωτιὰν εἰς τὸ σρατόπεδον τῶν Ρωμαίων. Ολίγας ἡμέρας ἐπειτα, ἐζειλεν ἔνα σῶμα νὰ πιάσῃ δύσους ἐμάζωναν τροφὰς, καὶ νὰ ξαφνίσῃ μιὰν θέσιν. Εἰς τοῦτο, κατὰ μέρος ἐπέτυχε ἀλλ' οἱ σρατιῶται τῆς θέσεως, ἀφοῦ παρετάχθησαν εἰς ἔνα λόφον, ἐδιαφενδεύοντο, ἀγκαλὰ μὲ δυσκολίαν, ὥσπου τοὺς ἐφθάσει βογθεῖα ἀπὸ τὸ σρατόπεδον καὶ οὕτως, οἱ ἄνθρωποι τοῦ Βασιλέως εὐρέθησαν ὄλιγώτεροι, καὶ ὑπεχρεώθησαν νὰ τραβηγθοῦν μὲ κάποιον χαμόν, καὶ μεγάλον κίνδυνον. Αὐτὴ ἡ μικρὴ μάχη ξανέδωκε καρδιὰν σοὺς Ρωμαίους· καὶ ἐξάθη ἡ ὕσερη ἐκείνου τοῦ χρόνου, ἐπειδὴ ὁ Βασιλεὺς ἐπῆγεν εὐθὺς τὴν Μακεδονίαν νὰ ξεχειμάσῃ, καὶ ὁ Υπάτος, μετ' ὀλίγον, τὴν Βοιωτίαν.

Τὰ συμβεβηκότα τοῦ ἐφεζῆς χρόνου μᾶς τὰ ισοροῦν ὅχι ὀλόκληρα· φαίνεται δῆμως, ὅτι αὐτὰ ἐξέπλωσαν τὴν ἐπέρροιαν τοὺς Περσέως αἰς τὴν Ελλάδα, καὶ τοῦτο πολὺ εὔκολύνθη ἀπὸ τὴν σκληρότητα καὶ φιλαργυρίαν τῶν Ρωμαίων ἀρχηγῶν, καὶ μάλιστα τοῦ Υπάτου Λικινίου, καὶ τῶν

Πραιτώρων, Λουκρετίου, καὶ τοῦ διαδόχου του Ὀρτένσιου. Αὐτὸς ὁ ὄπερος ἔζητοσεν ἀπὸ τὸν λαὸν τῶν Λευκίων μέγα μόσιμον σιταριοῦ καὶ χρημάτων. Οἱ Λευκίωντες παρεκάλουν νὰ τοὺς χαρισθῇ κατόδες, νὰ ζεῖλουν ὅνθρωπους εἰς τὸν τότε Υπατὸν Λῦλον Θεοφίλιον, καὶ εἰς τὴν Ρέμην· ἀλλὰ μόλις οἱ Απεισαλμένοις ἔφθασαν εἰς τὸν Υπατού, καὶ ἤκαυσαν, ὅτι ὁ Ὀρτένσιος ἐκυρίευσε τὴν πόλιν των, ἀπικεφάλισε τοὺς προύχοντας, κι ἐπώλησε τοὺς ἄλλους κατοίκους. **Η** Ρωμαϊκὴ Βουλὴ ἐπρόσαξεν, ὅτι ὅσοι ἐπιτήθησαν νὰ εὔρεθοῦν, καὶ νὰ ἐλευθερωθοῦν. Οἱ Χαλκιδεῖς παρεπονέθησαν κατὰ τῶν δύω Πραιτώρων· καὶ τὰ μέγαλα τους παράπονας ἐφανερώθησαν ἀπὸ τὸν ἐπὶ τούτου πηγαίμαντον Πρέσβεως Μικτίωνος εἰς τὴν Ρέμην, μολονότι αὐτὸς ἦτον μισερωμένος εἰς ὅλα του τὰ μέλη, καὶ ἦτον ἀνάγκη νὰ τὸν φέρουν ἐμπρὸς εἰς τὴν Βουλὴν μέσα εἰς ξυλοκράβητον. Αὐτὸς ἐβεβαίωσεν, ὅτι ἡ πόλις ὅπου ἔχειε τὰς θύρας τῆς εἰς τὸν Λουκρέτιον καὶ Ὀρτένσιον ἦτον ἀσφαλέσσεων, παρὰ ἐκείνην ὅπου τοὺς ἐδέχετο. Οσαὶ πόλεις τοὺς ἀφηγαν ἔξω, ἐκεῖναι τὸ περισσότερον ἔρειναν ἀβλαπταῖς ἐνῷ εἰς τὴν Χαλκίδα, ὅπου τοὺς ὑπεδέχθησαν, ὅλοι οἱ ναοὶ κατεγυμνώθησαν. Ο Λουκρέτιος ἐγέρμισε τὰ πλοῖά του μὲ τὰ λάφυρα τῆς Ιεροσυλίας, καὶ ἐζειλεν ἐλευθέρους ἀνδρας σᾶν σκλαβιὰν· καὶ τόσον ἐκεῖνος, καύως καὶ ὁ Ὀρτένσιος, ἐσπήτωσαν τοὺς ναύτας των καλοκαῖρι καὶ γειμῶνα εἰς τοὺς οἴκους τῶν πολιτῶν, καὶ ὑπέβαλαν τὰς γυναικας καὶ τὰ παιδιὰ αὐτῶν εἰς τὴν ὕβρεν χρηνδροειδῶν καὶ ἀσώτων ἀνθρώπων, οἱ ὅποις δὲν εἶγαν μέτρον οὔτε σοὺς λόγους, οὔτε σὰς πράξεις των. Η Βουλὴ ἐζειλε προσαγάξεις εἰς τὸν Ορτένσιον νὰ διορθώσῃ, ὅσον δυνατέν, καὶ νὰ μὴν δευτερώσῃ, τὰ παραπονούμενα ἀδικαῖ καὶ ὁ Λουκρέτιος, ἐπειδὴ ἐκατηγορήθη ἐμπρὸς τῆς Συνελεύσεως τοῦ λαοῦ, κατεδικάσθη ἀπὸ ὅλας τὰς φυλὰς, νὰ πληρώσῃ βαρειὰν ζημίαν.

Αύτὰ τὰ ἄδικα τὰ ἀπέδιδαν εἰς τοὺς κατὰ καίρους αἰξιωματικοὺς, καὶ ὅχι εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν Κυβέρνησιν, ἢ ὅποια τοὺς κατεδίκασε καὶ τοὺς ἐπαιδευσε· ἀλλ' ἦταν καὶ ἄλλης λογῆς ἄδικα διὰ τὰ ὅποια πρέπει νὰ κρίνωμεν διαφορετικά. Τοιαῦτα ἦταν, ἢ διάθεσις, ὅπου εἶδαμεν τὴν Βουλὴν τῆς Ρώμης νὰ δείχνῃ εἰς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Καλλικράτους καὶ τῶν Λαχαιῶν, τοῦ νὰ χαρίζεται εἰς ἔκεινους ὅπου ἔκολακευχν τὴν Ρώμην, προδιδόντες τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος των, καὶ τοῦ νὰ ἐγδυναμῶνται τὰς συκοφαντίας ὅπου ἔκεινοι ἔκαμναν ἐναντίον τῶν πολὺ καλητέρων τους. Απ' αὐτοὺς τοὺς δουλικοὺς κόλακας ἔνας ἦτον ὁ Αἰτωλὸς Λυκίσκος, μὲ τοῦ ὅποιου τὴν μαρτυρίαν ὁ Εύπολεμος, ὁ Νίκανδρος, καὶ ἄλλοι ἀπὸ τοὺς συμπατριώτας του, μετεφέρθησαν εἰς τὴν Ρώμην μὲ τὴν ψιλὴν πρόφασιν, ὅτι συνήργησαν μὲ προδοσίαν νὰ νικηθῇ τὸν Ρωμαϊκὸν ἵππικὸν ἀπὸ τὸν Περσέα. Άλλος ἔνας ἦτον ὁ Ηπειρώτης Χάροψ. Αὐτὸς ἔζησε κάθε παγίδα ἐναντίον τοῦ Αντινόου καὶ τοῦ Κεφάλου, ἀνθρώπων ὅποιοῦ ἔχαίρουτο τὸ σέβας τοῦ ἔθνους, ὅποιοῦ ἐπόθουν τὴν ἔξακολούθησιν τῆς σίρηνης, καὶ οἱ ὅποιοι, ἀφοῦ αὐτὴ μιὰν φορὰν ἔχαλάσθη, ἐσυμβούλευαν τὸν λαὸν νὰ κάμη πιεῖ τὸ χρέος του ὃς σύμμαχος τῆς Ρώμης, ἀλλὰ χωρὶς δουλόπρεπειαν, ἢ ζῆλον περισσότερον, ἀφ' ὅτι ἐδιώριζεν αἱ συνθῆκαι. Ο, τι κι' ἀν ἔκαμνεν ἔκεινος ὁπωςδήποτε ἐναντίον σὰς ἐπιθυμίας τῶν Ρωμαίων, ὁ Χάροψ τὸ ἀπέδιδεν εἰς τὴν ἀπισταταλαλιάν· ὅταν δύως εἶδαν τὴν πίσιν, ὅποιοι οἱ Ρωμαῖοι ἔδωσαν εἰς παρομοίας συκοφαντίας τοῦ Λυκίσκου, ἐπροεῖδαν ὅτι κι' αὐτοὶ ἡμποροῦσσον νὰ κραχθοῦν εἰς τὴν Ρώμην, χωρὶς πρῶτα νὰ κριθοῦν· διὸ τὴν ἴδιαν τους σωτηρίαν ἀργεῖσαν νὰ σοχάζωνται ἐπανάστασιν. Μὲ τέτοια λοιπὸν καὶ παρόμοια φερσίματα, καθὼς παρατηρεῖ εἰς μιὰν ἄλλην περίστασιν ὁ Ισορικὸς Πολύβιος, οἱ Ρωμαῖοι ἐπλούτισαν ἀπὸ

κόλακας, ἀλλ' ἐπτώχευσαν ἀπὸ φίλους. Εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν, ἡ λειποταξία τοῦ Κεφάλου ἐπανεγάτησε καὶ τὴν Ηπειρον.

Πρῶτα τὸν ἔργομενον χρόνον, ὁ Οἰλιος ἔπειρψεν, ἀπὸ τὰ εἰς Θεσσαλίαν ξεχειμάδια του, τὸν Γαῖον Ποιπόλιον, καὶ τὸν Γναιὸν Οχτάυιον ναὶ ἐπισκεφθῶσι τὰ Ελληνικὰ Κράτη. Εκεῖνοι ἔφερναν μαζῆ τους ψήφισμα τῆς Βουλῆς, ὅτι κανεὶς τῶν συμμάχων νὰ μὴν ἦναι εἰς χρέος νὰ δίδῃ ζωοτροφίας εἰς τοὺς Ρωμαίους ἀξιωματικοὺς, ἀνίστως το ζῆτημα δὲν εἶναι ἐπικυρωμένον ἀπὸ τὴν Βουλήν. Αὗτοὶ ἔγκωμίαζαν εἰς κάθε πόλιν τῆς Πελοποννήσου τὴν αγαθότερα ἔκεινου τοῦ ψηφίσματος, καὶ ἐλεγαν παντοῦ, ὅτι ἐγνώριζαν τοὺς ἀνθρώπους, ὅποῦ ἦταν χρύσοι εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς Ρώμης, καὶ ἔδειχναν τόσον κακοφανισμὸν ἐναντίον ἔκεινων, ὃσον εἰς τοὺς κηρυγμένους ἔχθρους τῶν. Επιτεύστο, ὅτι σκοπὸν εἶχαν νὰ κατηγορήσουν εἰς τὸ μέγα Συμβούλιον τῶν Αγαῶν, τὸν Λυκόρτων, τὸν υἱόν του Πολύβιον, καὶ τὸν Αρχιωναῖον ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐπέτυχαν νὰ εὕρουν εὔσχημον πρόφασιν νὰ τὸ κάμουν, δταν ἐσυνάγθη ἡ Συνέλευσις, ὥμιλοσαν μόνον διλίγους λόγους εὐπροσηγορίας καὶ παράκεντήσεως, καὶ ἔπειτα ἐπῆγαν εἰς τὴν Αίτωλίαν.

Ο σκοπός των ἔδω ἦτον νὰ πάρουν ἐνέχυρα ἀπὸ τὸ ἔθνος, καὶ ὁ Λυκίσκος ἐνδυνάμωσε τὸ πρᾶγμα. Οἱ Ρωμαῖοι, ἐλεγεν, ἔκαμαν καλὰ νὰ σηκώσουν ἀπ' τὴν μέσην τοὺς πρώτους κατ' αὐτῶν συνομώτας, ἐννοῶντας τὸν Εύπολεμον καὶ τὸν Νίκανδρον, ἀλλὰ αὐτοὶ ἀφησκν ὀπαδίες, ὅποι πρέπει νὰ πάθουν τὰ ἴδια, ἔξω μόνον ἀν δώσουν τὰ τέκνατων ὡς ἐνέχυρα τῆς καλῆς των ὁδηγίας. Τοὺς ἀνθρώπους δποῦ καθαυτὸ ἐννοοῦσαν ἦταν, ὁ Αρχίδαμος, καὶ ὁ Πανταλέων, ὁ ὅποιος, εὑρισκόμενος μὲ τὸν Εὔμενη, ὅταν τοῦ ἔκαμαν τὸ κάρτερι νὰ τὸν δολοφονήσουν, ἐζάυη ὁ μ.ο.; δποῦ παλιηκαρήσικ ἔμεινε σὸ πλάγι του, καὶ τὸν

έδιαφένδευσεν. Ο Πανταλέων λοιπού ἐπηκώθη, καὶ μ' ὀλίγῳ λόγῳ ἔξηλαγξε τὴν συκοφαντίαν τοῦ Λυκίσκου, καὶ ἐπειτα
ἔστρεψε πρὸς τὸν Θόαντα, τὸν ὄποῖον ἐσογάζετο ὡς τὸν πλέον
αξιόπιστον συκοφάντην του, ἐπειδὴ δὲν ἐγνωρίζετο λαμπία
ἰδιαιτέρᾳ μεταξύ των ἔχθρα. Τὸν ἐνθύμισε τὸν πόλεμον
τοῦ Αντιόχου, τὸν ὄποῖον ἐκεῖνος ὁ Θόας ἀναψεν ἐναντίον
τοῦ λαοῦ ὅποῦ τώρα τόσον ἀνάξια ἐκολάκευε. Επέπληξε
τὴν αχαρισίαν του πρὸς τὸν Νίκανδρον καὶ πρὸς τὸν ἑαυ-
τόν του, ὁ ὄποιος, ὅταν ὁ Πανταλέων παρεδόθη κατὰ τὰς
συνθήκας εἰς τοὺς Ρωμαίους, ἐπῆγεν ὡς Πρέσβυς εἰς τὴν
Ρώμην, καὶ ἀπῆλαυσε τὴν συγχώρησίν του. Η ἀγανάκτησις
τοῦ λαοῦ ἀπελύθη ἐναντίον τοῦ Θόαντος' δὲν ἦθελαν
πλέον νὰ τὸν ἀκούσουν νὰ ὅμιλησῃ, καὶ ἀρχισαν νὰ τὸν
πετροβολοῦν. Τώρα δὲν ἦταν πλέον καιρὸς εἰς τοὺς Ρω-
μαίους πρέσβεις νὰ λαλήσουν διὰ ἐνέχυρα καὶ λοιπὸν, ἀφοῦ
ἐλαφρὰ ἐπέπληξαν τὸ πλῆθος ὅποῦ ἐπετροβόλησε τὸν Θό-
αντα, ἀνεγγώρησαν.

Ἐπῆγαν ἐπειτα εἰς τὴν Ακαρνανίαν, ὅπου τοὺς ἐσυμ-
βούλευσαν οἱ θερμότεροι τῆς φατρίας των νὰ βάλουν φρουρὰς
εἰς τὰς πόλεις, καὶ οὕτω νὰ προβλέψουν ἐναντίον τῶν
ἐγγειρημάτων τῆς Μακεδονικῆς φατρίας. Η ἀνεξάρτητος
φατρία διεμαρτύρησεν ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ σχεδίου, ωσὰν
ὅποῦ ἥρμοζεν εἰς κατακτημένους ἔχθροὺς, καὶ ὅχι εἰς συμ-
μάχους, ὅποῦ δὲν ἔκαμαν ἔγκλημα. Εφάνη λοιπὸν, ὅτι ἡ
κοινὴ γνώμη ἐπῆγαινε μάντοὺς, καὶ διὰ τοῦτο οἱ Πρέσβεις
ἔκριναν φρόνιμον νὰ συμφωνήσουν μάζῃ τους, καὶ ἀφοῦ
εἶπαν τὴν ἰδέαν τους, ἐπέστρεψαν εἰς τὸν Οσίλιον εἰς Αά-
ρισσαν.

Αὐτὰ τὰ συμβεβηκότα ἔδωσαν αἰτίαν εἰς τοὺς ἀρχη-
γοὺς τῶν Αγαιῶν νὰ σκεφθοῦν, τὶ λογῆς φέρσιμον ἥρμοζε
καλύτερα σους καιρούς. Ο Λυκόρτας ἔλεγε, καθὼς ἔκαμε
κι' απ' ἀρχῆς, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ βουθητουν μήτε τὸν

Περσέα μήτε τοὺς Ρωμαίους· ἐπειδὴ ἡ δύναμις τοῦ νικητοῦ θὰ καταντοῦσε πολὺ μεγάλη καὶ κινδυνώδης εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῶν Ελλήνων, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἦτον ἔργον τοῦ καλοῦ πατριώτου νὰ συντρέξῃ σὴν ὑψωσίν της. Εἰς τὸν διάτονον καιρὸν τοὺς ἐσυμβούλευσε νὰ μὴ δυσκολεύουν τοὺς Ρωμαίους, ἐπειδὴ τοῦτο θὰ ἦτον πολὺ κινδυνώδες, μάλιστα εἴτε ἔκείνους, τῶν ὄποιων τὸ ἀνεξάρτητον φέρσιμον τοὺς ἐπροξενοῦσε πολλοὺς δυνατοὺς ἐχθρούς. Οἱ Απολλωνίδης, ἦτον ἐναντίος τοῦ νὰ γίνῃ φανερὴ κατὰ τῶν Ρωμαίων ἀντίστασις, ἀλλ' εἶπεν, ὅτι ἐπρεπεν ἀφοβα νὰ χαλινώνουν, καὶ νὰ κατηγοροῦν ἔκείνους τοὺς σίκειακοὺς προδότας, ὃποιού ἔκολακευαν τοὺς Ρωμαίους θυσιάζοντες τὴν ἐλευθερίαν, τοὺς νόμους, καὶ τὰ κοινὰ τοῦ Κράτους συμφέροντα. Οἱ περισσότεροι δῆμοις ἔκλιναν μὲ τὴν γνώμην τοῦ Αρχωνος, ὁ ὄποιος τοὺς ἐσυμβούλευσε νὰ ὑπακούσουν εἰς τοὺς καιροὺς, καὶ προσεκτικὰ ν' ἀποφύγουν τοῦ νὰ δώσουν εἰς τοὺς ἐχθρούς τῶν καμμίαν αἰτίαν κατηγορίας, μήπως πάθουν τὴν τύχην τοῦ Νικανδροῦ καὶ τῶν ὄπαδῶν του. Εσυμφώνησαν λοιπὸν καὶ ἔκλεξαν τὸν Αργωνα ὡς ἀργηγὸν, καὶ τὸν Πολύβιον ὡς σρατηγὸν τοῦ Ιππικοῦ.

Οἱ Περσεῖς, μὴ φοβούμενοι κατὰ τὸ παρὸν νὰ κτυπηθῇ ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους, ἐπειδὴ τὰ μεταξὺ βουνὰ ἦταν ἀδιάβατα διὰ τὸ πολὺ χιόνι, ἀπεφάσισε νὰ συντρίψῃ τὴν δύναμιν τῶν γειτονευόντων Ιλλυρίων, μήπως ἔκεινοι τοῦ λεηλατήσουν τὰ σύνορα, ὅταν θὰ ἦτον ἀλλοῦ ἡσγολημένος. Άλλ' αὐτὸ δὲν ἦτον τὸ σῶον. Εκεῖγος, ἀπὸ πολλοῦ ἔζητει τὴν συμμαχίαν τοῦ Γενθίου, Ηγεμόνος τοῦ περισσοτέρου μέρους τῆς Ιλλυρίας· καὶ οἱ δυνάμεις μὲ τὰς ὄποιας τώρα ἐνεφανίζετο, ἐποχάσθη, ὅτι ἡμποροῦσαν ν' ἀποφασίσουν ἔκεινον νὰ ἐνωθῇ μ' αὐτόν. Τὰ ἄρματά του εὔδοκίμησαν παντοῦ· ἀλλ' ὁ Γένθιος ἀπεκρίθη τοὺς πρέσβεις, ὅτι ἐπειδὴ ἦτον πτωχὸς, δεν ἡμποροῦσε νὰ κιγήσῃ πύλεμον κατὰ τῆς Ρώμης,